

Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem

w Gminnej Bibliotece Publicznej w Raszynie

Wstęp

Biblioteka jako miejsce, w którym dzieci i młodzież uczestniczą w kulturze i spędzają wolny czas, uznaje swoją istotną rolę w promowaniu i przestrzeganiu praw człowieka. Biblioteka przyjmuje na siebie odpowiedzialność za promowanie odpowiednich postaw wobec dzieci i młodzieży oraz szerzenia edukacji w zakresie dzieciństwa wolnego od przemocy.

Personel traktuje małoletniego z szacunkiem i uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie wobec małoletnich przez członków personelu biblioteki. Pracownik, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

Akty prawne, na podstawie których oparte są Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Gminnej Bibliotece Publicznej w Raszynie:

1. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2022r. poz. 1138 ze zm.),
5. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r., Nr 120 poz. 526 ze zm.).

Rozdział I

Podstawowe terminy

Ilekroć w niniejszych Standardach jest mowa o:

1. **Przełożonym** – należy przez to rozumieć Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej w Raszynie,
2. **Personelu, pracownika** - należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, a także wolontariusza i stażystę w Gminnej Bibliotece Publicznej w Raszynie,
3. **Bibliotece** – należy przez to rozumieć Gminną Bibliotekę Publiczną w Raszynie wraz z filią,
4. **Partnerze współpracującym** z Gminną Biblioteką Publiczną w Raszynie, należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zlecone na terenie Biblioteki na mocy odrębnych przepisów,
5. **Małoletnim** – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18-tego roku życia,
6. **Opiekunie małoletniego** – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji małoletniego, w szczególności jego rodzica lub opiekuna prawnego,
7. **Przedstawicieli ustawowym** – należy przez to rozumieć rodzica bądź opiekuna posiadającego pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekuna prawnego,
8. **Zgodzie opiekuna małoletniego** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców małoletniego. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami małoletniego należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny,

9. **Krzywdzeniu małoletniego** – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest:
- **przemoc fizyczna** – celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia lub zagrażać życiu,
 - **przemoc emocjonalna** – powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać,
 - **przemoc seksualna** – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowania z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),
 - **przemoc ekonomiczna** – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju małoletniego, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom,
 - **zaniedbywanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnianie mu odpowiedniego odżywiania, ubrania, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego,
10. **Danych osobowych małoletniego** – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

Rozdział II

Bezpieczne relacje. Bezpieczna rekrutacja

§ 1.

1. W pomieszczeniach biblioteki w miarę możliwości w widocznym miejscu umieszczone są materiały edukacyjne dotyczące bezpiecznych relacji dorosłych z małoletnimi i profilaktyki wykorzystywania seksualnego, a także spis numerów telefonów dla osób w trudnej sytuacji życiowej.
2. Biblioteka w § 3 Standardów ustaliła zasady bezpiecznego kontaktu z małoletnimi, których przestrzeganie stanowi obowiązek wszystkich pracowników i partnerów współpracujących.

§ 2.

1. Każdy pracownik i partner współpracujący przed dopuszczeniem do realizacji obowiązków podlega weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym oraz wypełnia oświadczenie o niekaralności i zobowiązanie do przestrzegania podstawowych zasad ochrony małoletnich (**załącznik nr 1**).
2. Biblioteka dokonuje każdego roku sprawdzenia figurowania pracowników w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym.
3. Biblioteka zobowiązuje wszystkich pracowników i współpracowników do zapoznania się z niniejszym dokumentem i przestrzegania go pod rygorem zakończenia stosunku prawnego łączącego Bibliotekę z tą osobą.
4. Pracownicy posiadają podstawową wiedzę na temat ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i pomocy małoletnim w sytuacjach zagrożenia w zakresie:

- rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci,
 - zasad interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia.
5. W przypadku korzystania z usług podmiotów trzecich celem organizowania zajęć dla dzieci biblioteka wymaga, aby podmiot ten zaakceptował niniejszy dokument i zobowiązał się (w tym własnych pracowników i współpracowników delegowanych do wykonywania zadań na rzecz Biblioteki) do przestrzegania jego zapisów, a w szczególności weryfikował niekaralność pracowników podejmujących się działań z małoletnimi.

Rozdział III

Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi

§ 3.

1. Szanujemy wszystkich, bez względu na ich wiek, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne, płeć, niepełnosprawność, język, religię, poglądy polityczne lub inne, status majątkowy, orientację seksualną, poziom umiejętności.
2. Reagujemy na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa.
3. Stawiamy dobro i bezpieczeństwo małoletnich ponad wszystko.
4. Reagujemy na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród małoletnich.
5. Nie angażujemy małoletnich do celów osobistych lub finansowych.
6. Nie prowokujemy nieodpowiednich kontaktów z małoletnimi.
7. Nie stosujemy w żadnym wypadku przemocy fizycznej i psychicznej.
8. Szanujemy prywatność małoletnich, nie otaczamy małoletnich osobistą opieką, której małoletni nie potrzebują.
9. Nie angażujemy się w niewłaściwe korzystanie z mediów społecznościowych, w tym nie wdajemy się w prywatne rozmowy z małoletnimi w mediach społecznościowych i nigdy nie zamieszczamy komentarzy ani nie udostępniamy zdjęć, które mogłyby zagrozić ich dobru lub wyrządzić im krzywdę.
10. Nie publikujemy zdjęć ani innych informacji o małoletnich i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, np. na Facebooku lub stronach internetowych bez zgody zainteresowanych małoletnich i ich rodziców.
11. Dzielimy się swoimi obawami dotyczącymi bezpieczeństwa i dobrego samopoczucia małoletnich z rodzicami, dyrekcją oraz innymi pracownikami.
12. Równoważymy potrzebę nadzoru z prawem małoletnich do prywatności.
13. Jesteśmy wyczuleni na wszelkie formy zastraszania lub zagrożenia wynikające z używania telefonów komórkowych przez małoletnich.

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich

§ 4

Wytyczne dotyczące utrwalania wizerunku małoletniego (zdjęcia, filmy):

1. Wszyscy małoletni pozujący do zdjęć powinni być ubrani.
2. Zarejestrowane obrazy powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez małoletnich i w miarę możliwości przedstawiać grupy małoletnich, a nie pojedyncze osoby.
3. Należy się upewnić, że fotograf lub osoba filmująca jest do tego uprawniona.

4. Wszelkie podejrzenia i problemy dotyczące nieodpowiednich wizerunków małoletnich należy zgłaszać przełożonemu.

§ 5

Wytyczne dotyczące publikowania wizerunków małoletnich:

1. Wizerunek podlega ochronie prawnej.
2. Należy pozyskać zgodę od rodzica/opiekuna prawnego na przetwarzanie wizerunku w rozumieniu art. 81 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, poinformować wszystkich zainteresowanych o tym, gdzie i w jaki sposób będzie on wykorzystany.
3. Zakres publikowanych danych należy ograniczyć do minimum określonego w oświadczeniu do wydarzenia czy regulaminie wydarzenia.
4. W razie wątpliwości kwestię publikacji zdjęcia należy skonsultować z Inspektorem ochrony danych.
5. Warto zarezerwować czas na obróbkę zdjęć przed zamieszczeniem ich na stronie internetowej/mediach społecznościowych uwzględniając znak wodny.
6. Nie ma konieczności uzyskania zgody na rozpowszechnianie wizerunku w sytuacji zapłaty za pozowanie.
7. Nie ma konieczności uzyskania zgody na rozpowszechnianie w sytuacji utrwalania wizerunku osoby stanowiącej większą całość (zgrupowanie, krajobraz, impreza publiczna, fotorelacja).

Rozdział V

Zgłaszanie podejrzenia i podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich

§ 6

Podejmowanie czynności zgodnie z procedurą zapewni poczucie bezpieczeństwa osobie interwenującej, a konsekwentne jej stosowanie zapewni bezpieczeństwo małoletnim.

1. Przez **zachowanie agresywne** rozumie się następujące zachowania:
 - a) celowe popychanie, kopanie, bójki,
 - b) stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia własnego i innych – posiadanie niebezpiecznych przedmiotów (środki pirotechniczne, łańcuchy, noże, zapalniczki, kije, itp.), używanie ognia na terenie placówki, posiadanie niebezpiecznych substancji,
 - c) wulgarnie zachowanie, lekceważący i arogancki stosunek do kolegów czy pracowników,
 - d) nierespektowanie zarządzeń obowiązujących na terenie placówki,
 - e) wymuszanie, zastraszanie, podżeganie do bójek, wyzywanie,
 - f) dewastowanie mienia placówki i cudzej własności.
2. Przez **zachowanie przemocowe** rozumie się:
 - a) powtarzające się dręczenie psychiczne i fizyczne,
 - b) ciągłe zastraszanie,
 - c) powtarzające się konflikty koleżeńskie.
3. Jeśli przyjąłeś zawiadomienie o podejrzeniu krzywdzenia dziecka lub sam zaobserwowałeś niepokojące symptomy postępuj zgodnie z przyjętymi procedurami tj.:
 - a) poinformuj o tym fakcie bezpośredniego przełożonego - pisemnie lub mailowo,
 - b) poinformuj pracownika Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Raszynie. Wzór zgłoszenia stanowi **załącznik nr 2**.

4. Podstawowym celem Twojego działania jest zatrzymanie krzywdzenia i zapewnienie bezpieczeństwa małoletniemu poprzez szybką i skuteczną interwencję. Jednocześnie pamiętaj, że procedury nie uwzględniają interpretacji zdarzeń, złożoności życia i okoliczności, w których to samo zdarzenie może mieć różny przebieg, przyczyny i skutki. Przy podejmowaniu interwencji musisz wziąć pod uwagę wyjątkowość każdej sytuacji i konieczność dostosowania się do jej warunków. Pomoc małoletniemu krzywdzonemu realizuj zgodnie ze swoimi kompetencjami w porozumieniu z przełożonym i we współpracy z innymi służbami, czy instytucjami.

5. W każdej sytuacji możesz przekazać spis „Telefonów zaufania dla osób w trudnej sytuacji życiowej” (**załącznik nr 3**).

Rozdział VI

Zapisy końcowe

§ 7

1. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem 15 sierpnia 2024 r.
2. Skrót zasad (**załącznik 4**) wywiesza się w budynku biblioteki w miejscach ogólnodostępnych w sposób widoczny dla małoletnich.
3. Wersja papierowa do wglądu znajduje się bibliotece na stanowisku obsługi.

Załącznik nr 1

(miejsowość, data)

Oświadczenie o niekaralności oraz znajomości i przestrzeganiu zasad zawartych w Standardach ochrony małoletnich w Gminnej Bibliotece Publicznej w Raszynie

Ja,..... PESEL.....

oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego oraz , że nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Wiem, że niniejsze oświadczenie jest obowiązkiem prawnym wynikającym z ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich oraz ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw, tzw. ustawy Kamilka.

Mam świadomość swoich praw dotyczących przetwarzania danych osobowych, a opisanych w Polityce prywatności dostępnej w siedzibie i na stronie www Biblioteki.

Ponadto oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami ochrony małoletnich stosowanymi w Gminnej Bibliotece Publicznej w Raszynie oraz deklaruję, że będę ich przestrzegać.

(Podpis)

Załącznik nr 2

Wzór wniosku do Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Raszynie

.....
miejsowość, data

**Punkt Konsultacyjny
ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy
ul. Poniatowskiego 20
05-090 Raszyn**

Wnioskodawca: (imię nazwisko osoby zgłaszającej/dane
instytucji zgłaszającej)
adres osoby zgłaszającej/instytucji zgłaszającej
Dotyczy dziecka
rodziny zamieszkałej pod adresem:
Dane umożliwiające identyfikację dziecka(imię i nazwisko, adres
zamieszkania/pobytu, dane rodziców/opiekunów)

Wniosek o sprawdzenie sytuacji małoletniego

Wnoszę o sprawdzenie sytuacji małoletniego (dane
umożliwiające identyfikację dziecka np. imię i nazwisko dziecka, imiona i nazwiska
rodziców/opiekunów, adres zamieszkania/pobytu) poprzez przeprowadzenie wywiadu
środowiskowego oraz udzielenie pomocy dziecku w przypadku stwierdzenia zagrożenia jego
dobra.

Uzasadnienie

(Tutaj należy opisać niepokojące sytuacje, co sprawiło, że zdecydowaliśmy się na podjęcie
interwencji, dlaczego uważamy, że dobro dziecka jest zagrożone. Pamiętaj, że im więcej
informacji podasz, tym jest większa szansa na skuteczną interwencję.)

(Podpis)

Załącznik nr 3

Telefony zaufania dla osób w trudnej sytuacji życiowej:

- 0 800 12 01 48 - „Zatrzymaj przemoc” (numer bezpłatny);
- 47 72 99 149 - w sprawach terroryzmu;
- 800 12 02 26 - **Policyjny Telefon Zaufania**. Linia bezpłatna, czynna codziennie w godzinach od 8:00 do 22:00;
- 116 111- **Ogólnopolski telefon zaufania dla dzieci i młodzieży**. Numer 116 111 jest linią anonimową. Połączenia są bezpłatne. Linia jest czynna jest 24/h 7 dni w tygodniu. Więcej informacji na stronie 116111.pl;
- 800 12 12 12 - **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka**. Numer telefonu skierowany do wszystkich dzieci potrzebujących pomocy. Dzwoniąc pod ten numer można porozmawiać ze specjalistą, który postara się pomóc. Połączenie jest bezpłatne. Linia działa w godzinach od 8:15 do 16:15. Więcej informacji na stronie brpd.gov.pl
- 801 12 00 02 - **Niebieska Linia. Osoby pokrzywdzone domową przemocą**. Dzwoniąc pod bezpłatny numer telefonu uzyskamy wsparcie oraz niezbędną pomoc.
- 801 19 99 90 - **Ogólnopolski Telefon Zaufania Narkotyki - Narkomania**. Pod tym numerem otrzymasz wsparcie w przypadku, gdy Twoim problemem są narkotyki i uzależnienie od narkotyków. Możesz zadzwonić zarówno wtedy, gdy problem dotyczy Ciebie, jak i bliskiej Ci osoby. Telefon jest czynny codziennie, w godzinach 16 - 21. Informacje związane z problematyką narkotyków i narkomani ora zapobieganiu tym zjawiskom znajdziesz również na stronie www.narkomania.org.pl;
- 47 72 28 226 - całodobowy **telefon zaufania Krajowego Centrum ds. AIDS**. Telefon czynny od poniedziałku do piątku od 9:00 do 21:00. Więcej informacji na stronie aids.gov.pl;
- 801 24 70 70 - całodobowa linia **Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych ITAKA**. Z numerów TP połączenie jest płatne tylko za pierwszy impuls, niezależnie od długości rozmowy, z każdego miejsca w Polsce. Numer dla połączeń z zagranicy +48 22 654 70 70. Przy całodobowej linii dyżurują pracownicy ITAKI oraz wolontariusze gotowi do pomocy w chwili, gdy zaginął człowiek. Więcej informacji na stronie zaginieni.pl;
- 116 000– numer telefonu alarmujący **o zaginięciu dziecka lub nieletniego**. Działa 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu <http://www.itaka.org.pl/>.
- 22 616 02 68 -**Fundacja „Dajemy Dzieciom Siłę”**;
- 112 – **numer alarmowy**;
- <https://wsparcie.um.warszawa.pl/gdzie-znalezc-pomoc-2> - zestaw kontaktów dot. szukania pomocy udostępniony przez Urząd Miasta ST. Warszawy.

Załącznik nr 4

Standardy ochrony małoletnich – skrót dla małoletnich

- Osoby, które kontaktują się z Tobą w Bibliotece, powinny zachowywać się grzecznie i z poszanowaniem Twoich potrzeb.
- Nikomu nie wolno Cię krzywdzić, w żaden sposób.
- Masz prawo być traktowany/a tak samo jak wszystkie inne dzieci. Pracownicy Biblioteki nie mogą nikogo faworyzować.
- Masz prawo do zadawania pytań pracownikom Biblioteki i otrzymywania na nie wyczerpujących odpowiedzi.
- Pracownikom Biblioteki nie wolno na Ciebie krzyczeć, ani stosować wobec Ciebie przemocy.
- Masz prawo do prywatności. Pracownikom Biblioteki nie wolno przekazywać informacji o Tobie innym dorosłym ani dzieciom, z wyjątkiem Twoich rodziców lub opiekunów.
- Pracownikom Biblioteki nie wolno bez zgody Twojej i Twoich rodziców lub opiekunów robić Tobie zdjęć czy nagrywać filmów.
- Pracownikom Biblioteki nie wolno nawiązywać z Tobą zbyt bliskich relacji.
- Pracownikom Biblioteki nie wolno proponować Tobie alkoholu, papierosów czy nielegalnych substancji, ani używać ich w Twojej obecności.
- Pracownikom Biblioteki wolno Cię dotykać tylko za Twoją zgodą lub w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.
- Pracownikom Biblioteki nie wolno Cię bić, szturchać, popychać ani dotykać Cię w jakikolwiek inny sposób, którego nie chcesz.
- Pracownicy Biblioteki mogą się z Tobą kontaktować wyłącznie w czasie pracy i w związku z ich pracą.
- Pracownikom Biblioteki nie wolno zapraszać Cię do ich miejsca zamieszkania, spotykać się z Tobą poza siedzibą Biblioteki ani kontaktować się z Tobą w mediach społecznościowych lub przez prywatny telefon.
- Pracownikom Biblioteki nie wolno zachowywać się w Twojej obecności niewłaściwie, używać wulgarnych słów, gestów lub żartów, obrażać, nawiązywać w wypowiedziach do Twojej atrakcyjności.

Pamiętaj!

Zawsze, kiedy czujesz się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, ktoś robi Tobie krzywdę lub zachowuje nieodpowiednio, możesz powiedzieć o tym innemu pracownikowi Biblioteki, który Cię wysłucha i pomoże! Możesz także napisać do nas na adres e-mail: info@bibliotekaraszyn.pl.

LUBIMY CIĘ TAKIM JAKI/A JESTEŚ